

ПРОФЕСІЙНИЙ СТАНДАРТ «НАВІДНИК-ОПЕРАТОР БОЙОВОЇ МАШИНИ ПІХОТИ»

Затверджено

Розроблено Командуванням Сухопутних
військ Збройних Сил України, ЄДРПОУ
22991037

Професійний стандарт розроблено та
затверджено згідно з вимогами статті 4²
Кодексу законів про працю України на
підставі:

- висновку Національного агентства
кваліфікацій, схваленого рішенням Агентства
№_____ від _____.2025 (відповідно до
протоколу засідання Агентства №_____ від
30.12.2025) про дотримання під час проєкту
професійного стандарту вимог порядку
розроблення, введення в дію та перегляду
професійних стандартів, затвердженого
постановою Кабінету Міністрів України від
31.05.2017 року №373

- висновку Профспілки працівників
Збройних Сил України щодо погодження
проектів професійних стандартів “навідник-
оператор бойової машини піхоти”, від
_____.2025 №_____.

2025 р.

I. Назва професійного стандарту

Навідник-оператор бойової машини піхоти

II. Загальні відомості про професійний стандарт**1. Мета діяльності за професією**

Знищення противника за допомогою штатної зброї та підтримка піхотного відділення вогнем БМП

2. Назва виду (видів) економічної діяльності, секції, розділу, групи, класу економічної діяльності та їх код згідно з Національним класифікатором України ДК 009:2010 «Класифікація видів економічної діяльності» (за потреби)

Секція О	Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	Розділ 84	Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	Група 84.2	Надання державних послуг суспільству в цілому
				Клас 84.22	Діяльність у сфері оборони
				Клас 84.24	Діяльність у сфері охорони громадського порядку та безпеки

3. Назва (назви) професії (професій) та код (коди) підкласу (підкласів) (групи) професії згідно з Національним класифікатором України ДК 003:2010 «Класифікатор професій»

Навідник-оператор бойової машини піхоти.

4. Узагальнена назва професії (за потреби)

Навідник-оператор бойової машини піхоти.

5. Назви типових посад (за потреби)

Навідник-оператор бойової машини піхоти

6. Професійна (професійні) кваліфікація (кваліфікації), її (їх) рівень згідно з Національною рамкою кваліфікацій

III. Навідник-оператор бойової машини піхоти, 3 рівень НРК.

1. Назва (назви) документа (документів), що підтверджує (підтверджують) професійну кваліфікацію особи

Документ, що підтверджує професійну кваліфікацію «Навідник-оператор бойової машини піхоти».

IV. Здобуття професійної кваліфікації та професійний розвиток

1. Здобуття професійної кваліфікації (назва професійної та/або часткової професійної кваліфікації; суб'єкти, уповноважені законодавством на присвоєння/підтвердження та визнання професійних кваліфікацій)

Назва професійної та/або часткової професійної кваліфікації	Суб'єкти, уповноважені законодавством на присвоєння/підтвердження та визнання професійних кваліфікацій (умови допуску)
Навідник-оператор бойової машини піхоти	Проходження військової служби без вимог до строку служби

2. Професійний розвиток:

1) без присвоєння наступної професійної кваліфікації:
для вдосконалення (підтримання) професійної кваліфікації, в тому числі шляхом набуття нових/додаткових навичок/компетентностей:
передбачено в межах бойової підготовки;

для підтвердження наявної професійної кваліфікації.
Не передбачено.

V. Аббревіатури, скорочення (за потреби)

БМП – бойова машина піхоти;

НПА – нормативно правові акти;

ЗСУ – Збройні Сили України;

ТТХ – тактико-технічні характеристики;

УСК-2000 – Державна геодезична референсна система координат;

БК – боскомплект;

БпЛА – безпілотний літальний апарат;

РЕБ – радіоелектронна боротьба;

РЕР – радіоелектронна розвідка;

VI. Опис трудових функцій

Трудові функції	Компетентності	Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
1	2	3	4	5	6
А. Знання своїх обов'язків та основних положень статутів ЗСУ.	А1. Здатність дотримуватись безпечних умов праці у повсякденній діяльності у військових підрозділах. А2. Сумлінне виконання обов'язків	А.31. Статути ЗСУ та НПА, які регламентують посадові обов'язки А.32. Наслідки неналежного виконання обов'язків	А1.УН1. Виконувати вимоги статутів ЗСУ та НПА	А.К1. Володіти державною мовою А.К2. Спілкуватись з професійних питань усно та письмово	А.В1. Дотримуватись заходів безпеки у повсякденній діяльності А.В2. Дотримуватись НПА щодо ведення документації
	Предмети та засоби праці: Статути ЗСУ, інші НПА які регламентують обов'язки				
Б. Знати озброєння бойової машини піхоти та прилади прицілювання і спостереження, постійно утримувати їх у бойовій готовності.	Б1. Здатність дотримуватись індивідуальних заходів безпеки	Б1.31. Призначення, модифікації, склад, ТТХ, принцип дії озброєння БМП, стрілецької зброї та боєприпасів до них. Б1.32. Порядок заряджання та розряджання озброєння БМП.	Б1.У1. Безпечно зарядити озброєння БМП. Б1.У2. Безпечно розрядити озброєння БМП.	Б1.К1. Доповісти про зарядженість озброєння БМП. Б1.К2. Доповісти про розряджання озброєння БМП.	Б1.В1. Дотримуватись заходів безпеки при поводженні з озброєнням БМП, стрілецькою зброєю та боєприпасами до них.

Трудові функції	Компетентності	Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
1	2	3	4	5	6
Знищувати виявлені цілі за командою командира відділення ,або самостійно.	Б2. Знати правила пуску протитанкових керованих ракет, стрільби із гармати та спареного з нею кулемета (користування комплексом керованого озброєння) та вміти вести влучний вогонь.	Б2.31. Послідовність розбирання гармати та спареного з нею кулемета Б2.32. Послідовність збирання гармати та (або) спареного з нею кулемета. Б2.33. Функціональний тест технічної справності гармати та (або) спареного з нею кулемета (користування комплексом керованого озброєння), стрілецької зброї.	Б2.У1. Розібрати гармату та (або) спарений з нею кулемет. Б2.У2. Зібрати гармату та (або) спарений з нею кулемет.		Б2.В1. Провести контроль збирання, вивірки озброєння БМП, приладів прицілювання та спостереження.

Трудові функції	Компетентності	Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
1	2	3	4	5	6
	Б3. Здатність зарядити та розрядити озброєння БМП, стрілецьку зброю.	Б3.31. Правильність перевірки прицільних приладів, справності механізмів заряджання та наведення озброєння БМП, знати правила пуску протитанкових керованих ракет. Б3.32. Тактико-технічні характеристики зброї та приладів прицілювання та спостереження.	Б3.У1. Привести озброєння БМП та стрілецьку зброю у бойову готовність. Б3.У2. Налаштувати прицільні пристрої для стрільби.	Б3.К1. Доповісти про зарядженість озброєння. Б3.К2. Доповісти про розряджання озброєння.	Б3.В1 Систематично перевіряти стан озброєння, прицільних приладів, механізмів заряджання та наведення, проводити їх технічне обслуговування, негайно усувати виявлені несправності та доповідати про це командирів відділення. Б3.В2. Техніка швидкісного заряджання озброєння БМП.
	Б4. Здатність усунути затримки при стрільбі	Б4.31. Визначення причин виникнення затримок при стрільбі Б4.32. Порядок	Б4.У1. Усунути затримку, коли затвор у передньому положенні	Б4.К3. Доповісти про усунення затримки	Б4.В1. Самостійно, з дотриманням заходів безпеки усунути затримки при стрільбі

Трудові функції	Компетентності	Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
1	2	3	4	5	6
		усунення затримок при стрільбі	Б4.У2. Усунути затримку, коли затвор частково в передньому положенні Б4.У3. Усунути затримку, коли затвор у задньому положенні		
	Б5. Уміти працювати на радіостанції та переговорному пристрої;	Б5.31. Призначення, налаштування на визначену частоту радіостанцій Б5. 32. Вимоги заходів безпеки та правил радіообміну Б5. 33. Підключення переговорних пристроїв.	Б5.У1. Прийоми та передача сигналів та команд Б5.У2. Практичне виконанням радіообміну	Б5.К1. Здійснити доповідь командирю	Б5.В.1. Самостійно, з дотриманням заходів безпеки налаштувати радіостанцію Б5.В.2. здійснити радіообмін
Предмети і засоби праці (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти) Озброєння БМП, стрілецька зброя, боеприпаси, засоби прицілювання та спостереження, засоби радіозв'язку та переговорні пристрої.					

Трудові функції	Компетентності	Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
1	2	3	4	5	6
В. Підготовка до стрільби	В1. Здатність обслуговувати стрілецьку зброю	В1.31. Призначення, модифікації, склад, тактико-технічні характеристики, принцип дії стрілецької зброї В1.32. Вимоги до стрілецької зброї В2.33. Поняття регламентного обслуговування стрілецької зброї та його періодичність. В2.34. Послідовність та порядок чищення та змащення стрілецької зброї	В1.У1. Відрізнити стрілецьку зброю за зовнішнім виглядом В1.У2. Відрізнити боєприпаси за зовнішнім виглядом В2.У3. Чистити стрілецьку зброю після стрільби або забруднення В2.У4. Провести обслуговування стрілецької зброї відповідно до регламенту	В1.К1. Уміння доповісти про готовність до стрільби	В1.В1. Самостійно підібрати стрілецьку зброю та боєприпаси відповідно до поставленого завдання В1.В2. Дотримуватись регламенту обслуговування стрілецької зброї
		Предмети і засоби праці (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти) Стрілецька зброя, інструменти для обслуговування стрілецької зброї, боєприпаси до стрілецької зброї, НПА які регламентують дотримання техніки безпеки			
Г. Порядок орієнтування на місцевості і переміщення на	Г1. Способи орієнтування на місцевості	Г1.31. Топографічні карти та аеро-, фотознімки	Г1.У1. Способи орієнтування на місцевості з картою та без	Г1.К1. Застосовувати професійну лексику та	Г1.В1. Самостійно здійснювати комплекс заходів орієнтування на

Трудові функції	Компетентності	Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
1	2	3	4	5	6
полі бою		Г1.32. Порядок читання карти Г1.33. Умовні (тактичні) знаки та рельєф Г1.34. Визначення сторін горизонту вдень за компасом Г1.35. Прості способи визначення відстаней, розрахункові способи визначення відстаней	Г1.У2. Порядок визначення орієнтирів, на місцеві предмети. Г1.У3. Порядок визначення свого місцезнаходження на місцевості. Виміряти відстані між точками на карті, враховуючи масштаб карти. Г1.У4. Особливості орієнтування за картою, визначення координат цілей (об'єктів) по карті (аеро-, фотознімку), нанесення об'єктів (цілей) на карту (аеро-, фотознімок, схему). Г1.У5. Схеми креслення схем без карти Г1.У6. Прості	позначення під час комплексу заходів орієнтування на місцевості і інформування суміжних підрозділів	місцевості Г1.В2. Брати участь у написанні маршрутної карти в складі підрозділу

Трудові функції	Компетентності	Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
1	2	3	4	5	6
			способи визначення відстаней: окомірно; кроками; за кутовими (лінійними) розмірами предметів		
	Г2. Військова комунікація	Г2.31. Вертикальна та горизонтальна комунікація	Г2.У1. Порядок роботи вертикальної та горизонтальної військової комунікації та вирішення перешкод (проблем), які можуть виникнути	-	Г2.В1. Самостійно здійснювати вертикальну та горизонтальну комунікацію
	Г3. Переміщення на полі бою	Г3.31. Пересування в бою різними способами на різних видах місцевості Г3.32. Вибір та заняття вогневої позиції (місця для стрільби, ям, канав, пагорбів, дерев та	Г3.У1. Пересуватись на полі бою враховуючи способи прихованої діяльності (маскування позиції (об'єктів), особового складу та озброєння Г3.У2. Вибирати,	Г3.К1. Повідомити суміжні підрозділи про пересування на позиціях	Г3.В1. Приховано пересуватись до позиції у складі групи

Трудові функції	Компетентності	Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
1	2	3	4	5	6
		інших місцевих предметів Г3.33. Здатність безпечно відійти з позиції після виконання завдання	займати та обладнувати вогневі позиції (місця для стрільби) з використанням природних масок, видових та маскувальних властивостей місцевості при маскуванні об'єктів (ям, канав, пагорбів, дерев та інших місцевих предметів) Г3.У3. Здійснювати приховану діяльність (маскування оборонних споруд, траншей та ходів сполучення, особового складу та озброєння, порядок використання табельних (штатних) засобів маскування,		

Трудові функції	Компетентності	Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
1	2	3	4	5	6
			підручних засобів та аерозолів, заборона використання стільникових телефонів, тощо); ГЗ.У4. Дотримуватись особливостей маскування та маскувальної дисципліни в характерні для пори року		
Предмети і засоби праці (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти) Компас, годинник, топографічні карти, аеро- фотознімки, засоби маскування					

Трудові функції	Компетентності	Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
1	2	3	4	5	6
Г. Тактична медицина	Г1. Надання першої домедичної допомоги (самодопомоги)	Г1.31. Алгоритм MARCH	Г1.У1. Проведення огляду постраждалого за алгоритмом MARCH	Г1.К1. Надання психологічної підтримки пораненому	Г1.В1. Надавати першу домедичну допомогу
			Г1.У2. Накладання турнікету		Г1.В2. Дотримуватись особистих заходів безпеки під час надання першої домедичної допомоги
			Г1.У3. Тампонування поранень		
			Г1.У4. Накладання тиснучих пов'язок		
			Г1.У5. Відновлення прохідності дихальних шляхів		
Предмети і засоби праці (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): Укомплектована аптечка надання першої домедичної допомоги, навчальні відеоматеріали.					
Д. Інженерна підготовка	Д1. Порядок та особливості вибору місця позицій для стрільби з урахуванням тактичної	Д1.31. Особливості вибору місця обладнання позицій з дотриманням специфіки маскування від БпЛА усіх типів та від снайперського	Д1.У1. Обладнання позицій, укриття	Д1.К1. Комунікація з суміжними підрозділами	Д1.В1. Діяти у складі групи

Трудові функції	Компетентності	Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
1	2	3	4	5	6
	обстановки (різноманітної місцевості)	вогню			
	Д2. Мінна безпека	Д2.31. Будова, тактико-технічні характеристики та принцип дії протитанкових та протипіхотних мін	Д3.У1 Долати інженерні, мінно-вибухові загородження	Д3.К1. Читати (складати) карти мінних полів	Д1.В1. Дотримуватись правил мінної безпеки
	Д3. Основи РЕБ та БпЛА	Д3.31. Основи захисту від БпЛА і засобів РЕР противника	Д3.У1. Застосовувати засоби окопного РЕБ на рівні користувача	Д3.У1. Комунікація з суміжними підрозділами	Д3.В1. Дотримуватись правил кібербезпеки Д3.В2. Захисту від засобів РЕР і БпЛА противника
Предмети і засоби праці (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти) Стрілецька зброя, боеприпаси до стрілецької зброї, мала саперна лопата, велика саперна лопата, засоби маскування (маскувальна сітка, тощо), окопний РЕБ.					
Е. Виконання бойових завдань	Е1.А1. Уміти вивести бойову машину піхоти з-під вогню противника в найближче укриття, допомагати механіку-водію в проведенні	Е1.31. Завдання навідника-оператора в різних видах бою	Е1.У1. Скритно висуватись на вогневу позицію Е1.У2. Діяти в різних видах бою Е1.У3. Використання озброєння БМП	Е1.К1. Знищувати виявлені цілі за командою командира відділення або самостійно; Е1.К2. Доповідати про наявний БК.	Е1. В1. Знати обов'язки командира відділення і при необхідності замінювати його. Е1. В2. Управління вогнем

Трудові функції	Компетентності	Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
1	2	3	4	5	6
	технічного обслуговування та ремонту;				
	Е1.А2. Здатність здійснювати управління вогневими засобами	Е3.31. Порядок дій під час організації вогневого ураження Е3.32. Організація спостереження за полем бою Е3.33. Порядок постановки вогневих завдань Е3.34. Порядок управління вогневими засобами у ході бою	Е3.У1. Здійснювати розвідку цілей Е3.У2. Здійснювати цілевказання Е3.У3. Здійснювати спостереження за результатами вогневого ураження Е3.У4. Здійснювати маневри вогнем Е3.У5. Здійснювати контроль за витратою боєприпасів		
	Е1.А3. Причини потрапляння в полон	Е1.31. Психологічна самодопомога собі та побратимам	Е1.У1. Психологічна стійкість у полоні Е1.У2. Виявляти та критично сприймати дезінформацію та маніпуляцію	Е1.К2. Застосовувати різні способи комунікації	Е1.В1. Вживання в полоні

VII. Розподіл трудових функцій та компетентностей за професійними кваліфікаціями (за потреби)
Не регламентується.

VIII. Відомості про розроблення та затвердження професійного стандарту

1. Повне найменування розробника професійного стандарту
Командування Сухопутних військ Збройних Сил України.

2. Назва та реквізити документа, яким затверджено професійний стандарт
Наказ командувача Сухопутних військ Збройних Сил України від _____.2025 № _____.

3. Реквізити висновку суб'єкта перевірки про дотримання вимог Порядку розроблення, введення в дію та перегляду професійних стандартів під час підготовки проєкту професійного стандарту

Висновок Національного агентства кваліфікацій до проєкту професійного стандарту «Стрілець» від _____.2025, схвалений рішенням Агентства від _____.2025 № _____ (відповідно до протоколу засідання Агентства від _____.2025 № _____).

4. Реквізити висновку репрезентативних всеукраїнських об'єднань професійних спілок на галузевому рівні про погодження проєкту професійного стандарту

Висновок професійної спілки працівників Збройних Сил України щодо погодження проєкту професійного стандарту «Стрілець» від _____.2025 № _____.

IX. Дата внесення професійного стандарту до Реєстру професійних стандартів

X. Рекомендована дата перегляду професійного стандарту
Березень 2029 року.